

Creative Commons

Creative Commons (CC, česky zhruba *tvůrčí společenství*) je americká nezisková organizace, která si za cíl klade rozšířit množství autorských děl dostupných veřejnosti k legálnímu využívání a sdílení.

Creative Commons nabízí škálu různých licenčních schémat, která držitelům autorských práv umožňují nabídnout některá práva na užívání díla veřejnosti, zatímco jiná práva jim stále zůstávají. Cílem je omezit potíže, které platné autorské zákony kladou sdílení informací.

Na webových stránkách Creative Commons si držitel autorských práv může vybrat z řady volných licencí, které poté může použít při zveřejnění svého díla na webu. Creative Commons také poskytuje RDF/XML metadata, která popisují licenci a dílo tak, aby bylo snadné automaticky zpracovat a dohledat takto licencovaná díla. Organizace také nabízí projekt „Founder's Copyright“ (*Autorské právo zakladatelů*), jehož cílem je obnovit účinky původního autorského práva, vtěleného do ústavy USA jejími zakladateli.

Logo

Druhá verze loga *Some Rights Reserved* (Některá práva vyhrazená)

Obsah

Organizace

Licence

- Nejčastěji používané licence

- Kompatibilita vybraných licencí pro odvozená díla

Adaptace pro různé státy

Příklady použití

Odkazy

- Reference

- Související články

- Externí odkazy

Organizace

Organizaci Creative Commons založil v roce 2001 Lawrence Lessig (dnes její předseda) s myšlenkou podpořit cíle své žaloby u Nejvyššího soudu USA (*Eldred v. Ashcroft*). První sada licencí Creative Commons byla zveřejněna 16. prosince 2002. Na veletrhu Prix Ars Electronica 2004 bylo projektu uděleno ocenění Golden Nica Award v kategorii „Net Vision“.

Licence

Licence Creative Commons vznikají kombinací několika základních vlastností, které popisují, jaká práva si chce držitel autorských práv podržet a jakých si přeje se vzdát. Existují čtyři základní vlastnosti:

 Attribution (zkratka *by*): Umožňuje ostatním rozmnožovat, rozšiřovat, vystavovat a sdělovat dílo a z něj odvozená díla pouze při uvedení autora.

 Noncommercial (*nc*): Umožňuje ostatním rozmnožovat, rozšiřovat, vystavovat a sdělovat dílo a z něj odvozená díla pouze pro nevýdělečné účely

 No Derivative Works (*nd*): Umožňuje ostatním rozmnožovat, rozšiřovat, vystavovat a sdělovat pouze dílo v původní podobě, nikoli díla z něj odvozená.

 Share Alike (*sa*): Umožňuje ostatním rozšiřovat odvozená díla pouze za podmínek identické licence. (~~W~~ též copyleft.)

Kombinací těchto podmínek může teoreticky vzniknout šestnáct možných variant, z nich je ovšem pět nesmyslných (čtyři z nich kombinují klauzule *nd* a *sa*, které se navzájem vylučují, pátá nepoužívaná kombinace je prázdná). V poslední době již licence bez klauzule *by* nejsou na webových stránkách CC implicitně nabízeny

Licence se obvykle nepoužívají pro software, pouze pro „klasická“ autorská díla (fotografie, video, zvuk apod.). Žádná z licencí Creative Commons nebyla certifikována organizací Open Source Initiative, linuxová distribuce Debian se domnívá, že nesplňují požadavky projektu nasvobodný software Nadace Free Software Foundation licence doporučuje pouze pro jiné účely než software a dokumentace k software.

Nejčastěji používané licence

Označení	Popis	Zkratka
	Pouze uvedení autora	BY
	Uvedení autora + Žádná odvozená díla	BY-ND
	Uvedení autora - týká se původního díla i jeho modifikací	BY-SA
	Uvedení autora + Pouze nekomerční užití	BY-NC
	Uvedení autora + Pouze nekomerční užití + Žádné modifikace	BY-NC-ND
	Uvedení autora + Nekomerční užití + Zachovejte licenci	BY-NC-SA

Například licence CC BY (Attribution) dovoluje sdílet (šířit) dílo a vytvářet díla z něj odvozená (deriváty díla), a to i ke komerčním účelům, pokud je uveden autor díla.^[1]

Kompatibilita vybraných licencí pro odvozená díla

Následující tabulka shrnuje kompatibilitu licence původního díla a odvozeného díla pro nejpoužívanější licence Creative Commons a volná díla.^[2]

Lze z díla zveřejněného pod licencí ↓ vytvořit odvozené dílo zveřejněné pod licencí → ?	CC BY	CC BY-NC	CC BY-NC-ND	CC BY-NC-SA	CC BY-ND	CC BY-SA	Volné dílo
Volné dílo	lze	lze	lze	lze	lze	lze	lze
Creative Commons Uved'te autora (CC BY)	lze	lze	lze	lze	lze	lze	
Creative Commons Uved'te autora – Neužívejte dílo komerčně (CC BY-NC)		lze	lze	lze			
Creative Commons Uved'te autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla (CC BY-NC-ND)							
Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci (CC BY-NC-SA)				lze			
Creative Commons Uved'te autora-Nezasahujte do díla (CC BY-ND)							
Creative Commons Uved'te autora-Zachovejte licenci (CC BY-SA)						lze	

Adaptace pro různé státy

Původní licence Creative Commons byly vytvořeny na základě právního modelu platného v USA, takže nemusí být přesně slučitelné s právním systémem jiných států. Použití amerického modelu bez ohledu na místní úpravu může způsobit, že je licence neplatná či nevynutitelná. Řešením tohoto problému se zabývá projekt iCommons (*International Commons* – mezinárodní Commons), který hodlá doladit formulace jednotlivých licencí podle specifik konkrétních zemí. Projektu se účastní zástupci mnoha zemí a pro 52 zemí včetně České republiky (duben 2009) již existují oficiální lokalizované verze licencí.^[3]

Příklady použití

Mezi nejznámější projekty, jejichž obsah může být licencován pod jednou z licencí Creative Commons, patří encyklopedie Wikipedie, komunitní web pro sdílení fotek Flickr, Picasa^[4]/Google+,^[5] geolokačně zaměřené Panoramio, umělecký komunitní web deviantART, FreeMusicArchive.org a pod touto licencí je šířeno například i vysílání arabské televize Al-Džazíra, stránky českého ministerstva životního prostředí nebo web městské části Praha 10.^[6]

Odkazy

Reference

Některé části tohoto textu jsou založeny na informacích na internetových stránkách Creative Commons, které byly zveřejněny pod licencí Creative Commons Attribution License v10.

1. *Creative Commons — Attribution 3.0 United States* [online]. Creative Commons, November 16, 2009 [cit. 2010-02-22]. Dostupné online (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/us/>)
2. *Frequently Asked Questions — If I derive or adapt a work offered under a Creative Commons license, which CC license(s) can I apply to the resulting work?* [online]. Rev. 2012-7-04 [cit. 2012-08-12]. Dostupné online (http://wiki.creativecommons.org/index.php?title=Frequently_Asked_Questions&oldid=57923#If_I_derive_or_adapt_a_work_offered_under_a_Creative_Commons_license.2C_which_CC_license.28s.29_can_I_apply_to_the_resulting_work.3F)
3. *International* [online]. Creative Commons [cit. 2009-04-23] Dostupné online (<http://creativecommons.org/international/>). (anglicky)
4. *CC blog* (<http://creativecommons.org/weblog/entry/9160>)

5. [Steve Gill Photography: Sharing via Creative Commons license on Google](http://www.stevegillphotos.co.uk/2012/03/using-creative-commons-license-on.html) (<http://www.stevegillphotos.co.uk/2012/03/using-creative-commons-license-on.html>)

6. [Web Prahy 10](http://www.praha10.cz) (<http://www.praha10.cz>)

Související články

- [Autorské právo](#)
- [Licence](#)
- [GNU FDL](#)
- [CC-BY-SA](#)

Externí odkazy

- [Obrázky, zvuky či videa k tématu **Creative Commons** ve **Wikimedia Commons**](#)
- creativecommons.org – stránky projektu
- creativecommons.cz – oficiální stránky české verze CC
- [Úplný seznam licencí](#)
- [International Commons](#)
- [Creative Commons – budoucnost copyrightu?](#) – vysvětlující článek na serveru Lupa.cz
- [Creative Commons konference](#) – Prezentace konkrétních projektů v českém prostředí

Citováno z [„https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Creative_Commons&oldid=15391333](https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Creative_Commons&oldid=15391333)

Stránka byla naposledy editována 4. 10. 2017 v 10:35.

Text je dostupný pod [licencí Creative Commons Uveďte původ-Zachovejte licenci 3.0 Unported](#) případně za dalších podmínek. Podrobnosti naleznete na stránce [Podmínky užití](#).